

วิรัช นก แสงแก้ว 2550: การศึกษาผลกระทบจากมลภาวะทางน้ำและปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์คลองภาษีเจริญ อำเภอกะทู้มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการทรัพยากร) สาขาการจัดการทรัพยากร โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รัชนา จิตต์สงวน, Ph.D. 153 หน้า

คลองภาษีเจริญ จังหวัดสมุทรสาคร เผชิญปัญหามลภาวะทางน้ำ และได้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนที่อาศัยบริเวณสองฝั่งคลอง เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ดังกล่าว การศึกษาครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพเศรษฐกิจสังคม การใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำของประชาชน รวมทั้งผลกระทบด้านสุขภาพอนามัย ด้านการอุปโภค และปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์คลองภาษีเจริญในปี พ.ศ. 2549 โดยใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 224 ครั้วเรือนจากทั้งหมด 2,506 ครั้วเรือน ที่มีครั้วเรือนห่างจากคลองภาษีเจริญระยะทางไม่เกิน 150 เมตร โดยใช้มูลค่าทางด้านเศรษฐศาสตร์ ซึ่งได้แก่วิธีต้นทุนความเจ็บป่วยและวิธีต้นทุนค่าเสียโอกาสในการประเมินค่าผลกระทบด้านสุขภาพและด้านการอุปโภค ตามลำดับ ส่วนการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งน้ำโดยใช้แบบจำลองโลจิสติก

ผลจากการสำรวจข้อมูลพบว่า กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ศึกษาส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ย 47 ปี มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานเฉลี่ย 39 ปี ประชาชนได้รับผลกระทบด้านสุขภาพอนามัยเท่ากับ 154,022 บาทต่อปี หรือ 61.50 บาทต่อครั้วเรือนต่อปี และได้รับผลกระทบด้านการอุปโภค 5,216,239 บาทต่อปีหรือเท่ากับ 2,081.50 บาทต่อครั้วเรือนต่อปี ดังนั้นประชาชนได้รับผลกระทบจากมลภาวะทางน้ำของชุมชนทั้งหมดเท่ากับ 5,370,261 บาทต่อปี หรือเท่ากับ 2,143 บาทต่อครั้วเรือนต่อปี ในการแก้ไขปัญหามลภาวะทางน้ำ ปัจจัยหลักที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งน้ำ คือ การมีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย การเป็นสมาชิกกลุ่มเกี่ยวกับการอนุรักษ์แหล่งน้ำ ผลกระทบด้านสุขภาพอนามัยและผลกระทบด้านการอุปโภค

ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความตระหนักถึงผลกระทบของปัญหามลภาวะทางน้ำและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งน้ำเพื่อให้คลองภาษีเจริญสามารถกลับมามีคุณภาพดีและสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน

